

Asia: VM057:00/2018 VM/2527/00.01.00.01/2017

Luonnos valtioneuvoston selonteoksi "Eettistä tietopolitiikkaa tekoälyn aikakaudella"

Lausunnonantajan lausunto

Kirjoittakaa luonnosta koskevat yleiset kommenttinne tähän:

Asia, johon on tartuttu, on tärkeä ja ajankohtainen. On myös merkittävää, että kansallisesti pyritään luomaan keskitettyä tietopolitiikkaa, joka vastaa ympärillä nopeasti muuttuvan maailman vaatimuksiin. Vain kaikilla hallinnon tasoilla tapahtuvalla aktiivi-suudella luomme yhteiskunnalle mahdollisuuden pysyä mukana yhä kiihtyvässä teknologisessa kehityksessä. Selvityksen näkökulma on tärkeä, mutta tietyistä näkökulmista aihetta on käsitelty yksipuolisesti ja käsitys tiedosta perustuu ajatteluun, jossa tulevaisuuden ratkaisut ovat pääasiassa strukturoituun tietoon pohjautuvia. Lisäksi selvityksessä olisi otettava entistäkin voimakkaammin huomioon globaalien ICT-alan toimijoiden liiketoimintaintressit liittyen julkisten organisaatioiden käyttämiin tietojärjestelmä-ratkaisuihin. Tietopolitiikassa tulisikin kiinnittää entistä enemmän huomiota siihen, miten suomalaiset organisaatiot pystyvät rakentamaan tietojärjestelmäkokonaisuuksia, joissa on nykyistä helpommin vaihtaa ja muuttaa käytettävää järjestelmäkokonaisuutta.

Kansalliset tietovarannot ovat monella alalla, kuten terveydenhuollossa, muodostamassa tärkeää tiedonkäsittelyn perustaa, joka tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia tiedon hyödyntämiseen. Tätä työtä tuleekin tehdä ja kehittää edelleen. Nyt keskitetyt tietovarannot ovat vain pieni osa toimintasektorilla ja toimintaa ohjaavien järjestelmien tiedosta. Tulevaisuuden kansallisvaltion yksi tärkeimpiä tehtäviä on varmistaa näiden keskeisten julkisten tietolähteiden oikeellisuus, yhdenmukaisuus, turvallinen säilytys, sekä toimia koko ajan sen eteen, että tietoja voidaan hyödyntää uudelleen mahdollisimman laajasti. Kansallisten tietovarantojen sisältämien tietojen laajuutta ja kattavuutta tulee edelleen kehittää nykyisestä tasostaan, jotta kansallisten tietovarantojen tietoja pystytään hyödyntämään entistä laajemmin. Tekoälyn ja tulevaisuuden tietotekniikan näkö-kulmasta on kuitenkin huomattava, että nämä kansalliset tietovarannot ovat parhaimmillaankin vain murto-osa siitä datasta, jota organisaatioiden käyttämissä järjestelmissä on. Kansallisten tietovarantojen sisältämä tieto on myös tarkan rakenteista, jotta eri järjestelmät pystyvät hyödyntämään ja täydentämään sitä varmasti. Tekoälyn suurin potentiaali on kuitenkin muualla. Tekoäly tarjoaa mahdollisuuksia kansallisten tietovarantojen sisällä, mutta sen todellinen

potentiaali hyödynnetään vasta, kun se voi hyödyntää valtavia määriä avoimen tietolähteiden tuottamaa dataa.

Pilvipalveluiden aikakaudella datan kerääminen ja datalukkojen riski kasvaa ja perinteiset suljetut ohjelmistoratkaisut rajaavat mahdollisuuksia sekä ketterään toimintamallien muuttamiseen että tekoälyn hyödyntämiseen. Hyödyntämällä oikeissa paikoissa avointa dataa, avointa lähdekoodia ja avoimia rajapintoja, voidaan Suomesta rakentaa tietoyhteiskunnan edelläkävijä, jossa toiminta ei enää rajoitus ICT –yhtiöiden, vaan organisaatioiden omaan haluun kehittää toimintojaan. Koska data on keskeistä tekoälyn taustalla, ovat myös nämä avoimet ratkaisut keskeisiä tekoälyn hyödyntämisen näkö-kulmasta. Avoimien järjestelmien ohella myös suljetut järjestelmät tarjoavat myös mahdollisuuksia tekoälyn hyödyntämiseen, mutta usein nämä mahdollisuudet ovat vain kyseisen järjestelmän sisällä, jolloin soveltamismahdollisuudet jäävät avoimia järjestelmiä kapeammiksi ja tekoälyn tuottama tieto vain yhden järjestelmäkokonaisuuden hyödynnettäväksi.

Kuntien osalta hyväksi esimerkiksi avoimen datan ja avoimen lähdekoodin hyödyntämisestä voi nostaa hankkeet, joita on kerätty Kuntaliiton TUKU DIGI (Tulevaisuuden kunnan digitalisointi – projekti). Lisäksi organisaatioilla on omia hankkeitaan, joissa pyritään sekä keräämään tietoa yhteen avoimesti hyödynnettäväksi (Porin kaupunki: Data-lake –hanke) tai avoimilla teknologioilla rakennetuiksi järjestelmiksi (Kunta.fi –avoin www alusta ja Espoon kaupungin avoin varhaiskasvatusjärjestelmä). Näiden järjestelmäratkaisujen tukeminen edistää pitkällä aikataululla parhaiten myös tekoälyratkaisujen kehittymistä.

Nykyisestä julkisesta tietojärjestelmäympäristöstä voidaan parhaimmillaan luoda kokonaisuus, jossa yhdistyvät avoimet datavarastot, avoimet rajapinnat, sekä toimivat kansalliset ja paikalliset perusrekisterit. Tämä on kokonaisuus, jossa tulevaisuuden teko-älyyn ja digitaaliseen kehitykseen nojaava yhteiskunta pystyy kehittymään vastuullisesti ja tehokkaasti. Tämä antaa kaikille toimijoille, myös kunnille ja valtiolle, mahdollisuuden toimintojensa kehittämiseen ilman, että ollaan riippuvaisia monikansallisten ict-yhtiöiden halusta kehittää järjestelmiään.

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa yllä mainittua kohtaa koskevat kommenttinne tähän:

-

Arola Maija
Porin kaupunki